

Fővárosi Ítéltábla
9. Pf. 21.854/2011/6.

A Fővárosi Ítéltábla a pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Sutyinszky Ilona jogtanácsos által képviselt Budapest Főváros Kormányhivatala (1056 Budapest, Váci u. 62-64.) alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. június 21. napján kelt 21. P. 20.600/2011/11. számú ítélete ellen a felperes 2011. szeptember 5. napján 12. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 (tizenöt) napon belül az alperesnek 9.000 (kilencezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli, a fellebbezési eljárásban a pártfogó ügyvéd díja a felperes terhére esik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2003. november 26. napján a Fővárosi és Pest Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság alperessel szemben terjesztett elő keresetet, melyben 1997. februárjától havi 35.000 Ft vagyoni és havi 30.000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni, mert nyugdíját tévesen állapította meg. Hiánypótlás keretében előadta, hogy nyugdíja felülvizsgálata tárgyában a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 20. K. 65.952/1998. számon per van folyamatban, nyugdíja megállapítása nem oldódott meg. Bár ebben az ügyben jogerős ítélet született, de a szolgálati idejét nem vették figyelembe. Emiatt indított kártérítési pert, a meg nem állapított nyugdíja miatt kért kártérítést. Előadta, hogy az alperes a nyugdíj-megállapításnál becsapta és megalázta, kérelmei „független” elbírálása sem az alperes, sem később a bíróságok részéről nem történt meg. Tisztességes ajánlatot tett, miszerint a járulékot utólag befizeti, de erre az alperes nem reagált. Nem vagyoni kárra vonatkozó

igényét az elszenvedett fájdalomra, egészségében bekövetkezett negatív változásra, továbbá a nyugdíj-megállapítási ügye ésszerűtlen elhúzódására alapította. 2009. november 2. napján előterjesztett kereseti kérelmét összefoglaló irat szerint 1997. február 1. napjától havi 30.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest kamataival együtt. Emellett az alperest nyugdíja első napjától az adott havi nyugdíjat meghaladóan havi 35.000 Ft elmaradt nyugdíj megfizetésére is kérte kötelezni kamataival együtt. Végül kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a 2009. október 1. napjától esedékes nyugdíja összegét.

Az alperes (az alperesi jogelőd) ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy - szemben a felperes a nyilatkozatával - a nyugdíjat megállapító határozat ellen kezdeményezett per már nincs folyamatban, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 20. K. 65.952/1998/5. számon első fokon, a Fővárosi Bíróság 60. Kf. 43.035/1999/3. számon másodfokon ítéletet hozott, és így a felperes keresetét jogerősen elutasították. E határozatot a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálat keretében hatályában fenntartotta. A felperesnek 1992. augusztus 6. és 1997. február 12. napja közötti időben járuléktartozása volt, ezért ezt az időt a szolgálati időbe nem lehetett beszámítani. A Fővárosi Bíróság előtt 4. P. 28.077/1999. számon indult ügyben már jogerősen megállapítást nyert, hogy az alperes a felperes öregségi nyugdíját helyesen állapította meg, az megfelelt a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek. Az alperest nem terheli jogellenes magatartás, így annak következtében kialakult kárról sem lehet szó. Hivatkozott arra, hogy a felperes keresete tartalmilag azonos a 4. P. 28.077/1999/12. számú elsőfokú és a Legfelsőbb Bíróság Pfv. 25.915/2000/6. számú másodfokú ítéletével jogerősen elbírálta, ezért ítelt dolognak minősül, amire tekintettel a per megszüntetését kérte. A szolgálati idő megállapítását jogerős ítélet vizsgálta és kimondta, hogy e tárgyban az alperes nem követett el jogszabálysértést. A felperes indítványára megjegyezte, hogy nincs olyan nyugdíjszámítási mód, amely egy elképzelt jövedelem alapján végez számítást. A nyugdíjszámítást pontosan rögzített részletszabályoknak megfelelően az adott béridőszakban hatályos jogszabályok szerint a járulékköteles jövedelmekből kiindulva végzik el.

A Fővárosi Bíróság 2004. november 11. napján meghozott 18. P. 631.922/2003/12. számú végzésével havi 35.000 Ft vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelem tárgyában a pert megszüntette a Pp. 229. § (1) bekezdésére utalva a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja és 157. § a) pontja alapján, 2010. március 22. napján meghozott 21. P.23.238/2009/15-I. számú végzésével a felperesnek a nyugdíja első napjától havi 35.000 Ft elmaradt nyugdíjra és kamataira újfent előterjesztett kereseti kérelme tárgyában a pert ismét a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja és 157. § a) pontja alapján, az ugyanazon a napon meghozott 15-II. sorszámú végzésével a felperesnek a 2009. október 1. napjától esedékes havi nyugdíja megállapítására irányuló kereseti kérelme tekintetében pedig Pp. 130. § (1) bekezdés b) pontja és 157. § a) pontja alapján megszüntette. A Fővárosi Ítéltábla 2010. október 21. napján meghozott 9. Pf. 20.870/2010/5. számú végzésével a 15-I., míg a 9. Pf. 20.871/2010/4. számú végzésével a 15-II. számú végzéseket helybenhagyta.

A Fővárosi Bíróság 2011. június 21. napján meghozott 21. P. 20.600/2011/11. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 18.000 Ft perköltséget. A 21.600 Ft le nem rótt kereseti illetékről és a 134.650 Ft pártfogó ügyvédi díjról kimondta, hogy az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az 1997. február hónaptól igényelt 30.000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére irányuló kereset a következők miatt nem volt alapos. A Ptk. 339. § (1), 349. § (1), 355. § (1) és (4) bekezdései, továbbá a 76. §-a és 84. § (1) bekezdés e) pontja keretében vizsgálta a keresetet, és rögzítette, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett bizonyítani, hogy az alperes jogellenes magatartása miatt romlott meg az egészsége, és ezzel az érvényesítettnek megfelelő nem vagyoni kárt okozott. A felperes az egészségromlás igazolására kezelőorvosa véleményének beszerzését kérte. A kezelőorvos 2007. február 23. napján kiállított igazolásában kijelentette, hogy a felperes évek óta gyógyszerrel kezelt magas vérnyomás beteg. Rendszeres orvosi ellenőrzés, kezelés alatt áll. Egyéb lényeges belgyógyászati megbetegedéséről a kezelőorvosnak nincs tudomása. A felperes az egészségromlás bekövetkezésére, annak az alperesi magatartással való okozati összefüggésének igazolására orvosszakértői bizonyítást nem kért. A személyes előadása azt igazolja, hogy a magas vérnyomás megbetegedése, egészségromlása a kilakoltatás, illetve az azt megelőző eljárás miatt alakult ki. Más szervi megbetegedést, az egészségromlása alperesi magatartással okozati összefüggésben való bekövetkezését nem igazolta.

Egyebekben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes jogelődjének magatartása nem volt jogellenes. Azt követően, hogy a felperes az öregségi nyugdíj megállapítására irányuló kérelmét benyújtotta, az alperes jogelődje az akkor hatályos jogszabályok alapján és a rendelkezésre álló adatok szerint helytállóan határozta meg a felperes öregségi nyugdíját. Ennek tényét a Pesti Központi Kerületi Bíróság 20. K. 65.952/1998. számú perben meghozott, a Legfelsőbb Bíróság által felül is vizsgált jogerős ítélete egyértelműen igazolja. A felperes csatolta a Fővárosi és Pest Megyei Egészségbiztosítási Pénztárnak az ellene indított perben 1998. november 24. napján kelt beadványát, melyben e szervezet elismerte, hogy a felperes 1998. január 1-től esedékes járulékaira 11.500 Ft-ot befizetett. Ez az összeg az 1988. januárjától 1990. márciusig esedékes 83.280 Ft családi pótlék tartozásba betudásra került. A felperes e nyilatkozattal kívánta igazolni, hogy az alperesi jogelőd határozatában foglaltakkal szemben 1994. áprilisának végéig nem volt járuléktartozása. Az elsőfokú bíróság azonban ezt nem találta bizonyítottnak. A felperes járuléktartozásának összege vagy annak hiánya - bizonyítottság esetén - az 1997. október 21-én kelt elsőfokú, illetve az 1998. január 8-án meghozott másodfokú alperesi jogelődi határozat jogszerű (helyesen jogszerűtlen) voltát nem eredményezheti. A felperes nem volt elzárva attól, hogy járuléktartozás iránti pere jogerős befejezését követően az alperesnél új határozat hozatalát kezdeményezze, jelen perben viszont az irányadó, hogy jogerős ítélet szerint az alperesi jogelőd határozata jogszerű volt, vagyis jogellenes magatartást nem tanúsított.

Mellőzte az adóhatóság ismételt megkeresését, úgyszintén az Országos Egészségbiztosítási Pénztár megkeresését, mert az alperesi magatartás jogellenessége hiányában mindezt a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelennek tartotta. A perköltségről a Pp. 78. § (1), 75. § (2) bekezdései alapján, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján döntött.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte, és az elsőfokú eljárás megismétlését, mert az elsőfokú bíróság a per kezdetétől keresete elutasítására koncentrált, érdemi felülvizsgáló tevékenységet nem végzett. Nem vizsgálta az ésszerű mértéket a perköltség megállapításánál sem, így a hazai és az európai törvényeket is megsértette. Kérte a terhére megállapított perköltség törlését, vagy kérelme megküldését előzetes döntéshozatal céljából az Európai Bíróságnak. Az elsőfokú bíróság a benyújtott kérelmeket, panaszokat, dokumentumokat nem vizsgálta, hanem átlépte, és lemásolta az előző, szándékosan tévedő és meddő eljárást folytató bíróságok ítéleteit. Az alperes arra alapozta az 1998. január 8-i nyugdíjemegállapító határozatát, hogy munkaviszonya 1992. augusztus 5-én megszűnt, holott ilyen nem történt. Ekkor a szám alatt lévő telephelye szűnt meg. Az alperes és az eljáró bíróságok tizenhárom éven keresztül szándékosan tévedtek a terhére, és ezzel kárt okoztak. A bíróságok igyekezete az első pillanattól kezdve nem az ügy tisztességes megoldására, hanem a kereset elutasítására irányult. Ezért kérte az elsőfokú eljárás megismétlését, vagy az ítéletnek az általa csatolt dokumentumok figyelembevételével történő megváltoztatását. A téves nyugdíj-megállapításnál az okozati összefüggés azért áll fenn, mert nem javították ki azt a tévedést, miszerint munkaviszonya 1992-vel megszűnt. Az elsőfokú ítéletből az tűnik ki, hogy a bíróság ezt a kérdést meg sem vizsgálta. Az alperes elmulasztotta engedélyezni számára a kért közvetlen befizetés lehetőségét, amikor az egészségbiztosító visszatartotta az elismert és beérkezett befizetéseit azzal, hogy per van folyamatban. Az alperes hátrányos megkülönböztetést alkalmazott vele szemben. Nem vagyoni kár nemcsak az egészségsromlásért, de az elszenvedett fájdalomért is jár. Állította, hogy az általa kért szakértőket a bíróság nem rendelte ki. Az előzményi társadalombiztosítási és közigazgatási perekben a bíróságok úgy hoztak határozatot, hogy az alperesek szándékos tévedéseit nem vizsgálták.

A fellebbezési tárgyaláson a nyilatkozatát azzal pontosította, hogy eljárási szabálysértésre alapozza a hatályon kívül helyezésre irányuló kérelmét. Emellett részletes tájékoztatást kért arról, „hogyan mely eljárási cselekmények által, mely határidőkre való figyelemmel terjeszthet elő természetes személy kötelezettségszegés megállapítására irányuló kérelmet, avagy más eljárás iránti kezdeményezést.” A kérelem címzettje nyilatkozata szerint az Európai Bizottság.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mert az elsőfokú bíróság a tényeket rendkívüli alaposággal feltárta, mindenre kiterjedő bizonyítási eljárása eredményeként helyes jogértelmezéssel helytálló döntést hozott.

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos.

A felperes fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére irányult. A Pp. 252. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasíthatja, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése. A felperes nem hivatkozott olyan lényeges eljárási szabálysértésre, ami az elsőfokú tárgyalás megismétlését illetőleg kiegészítését tenné indokolttá, és ilyet a másodfokú bíróság sem észlelt.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges és elégséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság mindenben egyetértett a jogi indokolást illetően is, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és a helyes indokaira utal (Pp. 254. § (3) bekezdés második mondat).

A fellebbezésben írtakra tekintettel a következőket jegyzi meg. A havi 30.000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére irányuló kereseti kérelmet azért kellett érdemben tárgyalni, mert a Fővárosi Bíróság 4. P. 28.077/1999. számú perében érvényesített kár vagyoni jellegű volt, ezért erre nézve az ítélt dolog kategóriája nem alkalmazható, nem ugyanazon jog iránt indított keresetet a felperes. A ténybeli alap azonban ugyanaz volt, a felperes az alperesi jogelődnek ugyanazt az eljárását sérelmezte, mint a másik perben, az öregségi nyugdíj megállapítását. Az alperesi jogelőd ezen eljárásának jogszerű voltát azonban Pesti Központi Kerületi Bíróság 20. K. 65.952/1998. számú perében már jogerős ítélet kimondta. Az alperest (jogelődjét) jogellenes magatartás hiányában kártérítési felelősség nem terheli, mert a kártérítési felelősség Ptk. 339. § (1) bekezdésében szabályozott egyik általános feltétele hiányzik. Ez a tény minden a felperes által indítványozott, de el nem rendelt bizonyítás lefolytatása nélkül is megállapítható volt, ezért az elsőfokú bíróság a szükségtelen bizonyítást indokoltan mellőzte. Az elsőfokú bíróság a nem kevéssé a felperes magatartása (alaptalan kereset módosításai, fellebbezései, a kirendelt pártfogó ügyvédekkel való együttműködésének hiánya) miatt elhúzódó eljárásban az alperes javára a jogszabály (Pp. 75. § (2), 67. § (2) bekezdései, 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja) szerint megállapítható perköltség felét ítélte meg, annak mérséklésére nem volt alap. A fellebbezési tárgyaláson előterjesztett részletes tájékoztatásra vonatkozó kérelmet illetően pedig a másodfokú bíróság rámutat, hogy a Pp. 7. § (1) bekezdése értelmében a bíróság - jogszabályban előírt esetekben - kérelemre segítséget nyújt ahhoz, hogy a fél jogai, illetve törvényes érdekei védelmében bírósághoz fordulhasson. E § (2) bekezdése alapján az (1) bekezdésben foglaltak teljesülése érdekében a bíróság köteles a felet - ha nincs jogi képviselője - perbeli eljárási jogairól és kötelezettségeiről, valamint a pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezésének lehetőségéről a szükséges tájékoztatással ellátni. A bíróság jogszabályban meghatározott esetben és módon a

felet - kérelmére - részben vagy egészben mentesíti a pervittel összefüggő költségek előlegezése, illetve viselése alól. E jogszabályi rendelkezés alapján a bíróságot tájékoztatási kötelezettség jelen perben nem terheli, mert a felperes - éppen kérelmére történt kirendelés folytán - pártfogó ügyvédi képviselettel jár el, vagyis van jogi képviselője. A felperesnek a másodfokú tárgyaláson előterjesztett kérelme egyébként is értelmezhetetlen. Kötelezettségszegési eljárást az Európai Bizottság kezdeményezhet az Európai Unió tagországa, vagy az egyik tagország a másikkal szemben „Az Európai Unió működéséről” szóló szerződés, a Lisszaboni Szerződés alapján. Az előzetes döntéshozatali eljárás célja pedig annak biztosítása, hogy a nemzeti bíróságok szintjén is egységesen alkalmazzák a közösségi jogot. A felperes kérelmének teljesíthetőségéhez az kellett volna, hogy megjelölje a közösségi jogban van-e szabály és ha igen, milyen tartalommal a polgári perben költségmentességben részesült, de pervesztes fél által az ellenérdekű fél javára fizetendő perköltségéről. Az előzetes döntéshozatali eljárás pedig arra irányulhatna, hogy közösségi jog ezen előírását miként kell értelmezni. A felperes minden konkrétumot mellőző kérelme alapján a másodfokú bíróság sem tájékoztatást nem adhatott, sem intézkedést nem tehetett.

A másodfokú eljárásban pervesztes felperes a Pp. 239. §-a értelmében alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes képviseletével felmerült jogtanácsosi munkadíjat (Pp. 75. § (2) bekezdés) megtéríteni. A felperes számára engedélyezett költségmentesség (Pp. 84. § (1) bekezdés a) pont) folytán a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli. A pártfogó ügyvéd díjára vonatkozó rendelkezés a Pp. 87. § (2) bekezdésén alapult azzal, hogy annak viseléséről a jogi segítségnyújtó szolgálat fog rendelkezni.

, 2012. március 8.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelül: